

Minskning av matsvinn: vad är EU:s åtgärder?

Matsvinnet är fortfarande ett av de största hindren för att uppnå en cirkulär ekonomi. Läs mer om parlamentets förslag till lösningar.

Food waste_AdobeStock_572923043_Pormezz_scribo.jpg

Orsaker till matsvinn

Att minska matsvinnet och matförlusten - mat som slängs, respektive mat som blir otjänlig innan den hunnit serveras - är två av EU:s huvudmål för att [uppnå en cirkulär ekonomi till 2050](#).

Otillräcklig planering av inköp och matlagning, "fula" frukter och grönsaker, impulsiva köp till följd av detaljhandelskampanjer och olämpliga förpackningsstorlekar är bara några av orsakerna till hushållens matsvinn, som står för merparten av matsvinn/matförluster. (I resten av denna artikel använder vi uttrycket "matsvinn" för både matsvinn och matförluster.)

Standardiserade portioner och överskattning av antalet gäster är bland orsakerna till matsvinn på restauranger och serveringar.

Enligt en [studie gjord av EU-kommissionen](#) är datummärkning på livsmedel, som "sista användningsdag" och "bäst före", också en av orsakerna till matsvinn. En bättre förståelse för etiketterna kan potentiellt bidra till att minska matsvinnet med upp till 10 procent.

Varför är det viktigt att minska matsvinnet?

Att minska matsvinnet är nödvändigt för att bekämpa klimatförändringarna. Det står för cirka 16 procent av alla växthusgaser från EU:s livsmedelssystem. Enligt Food and Agriculture Organization (FAO), som är FN:s fackorgan för jordbruk, skogsbruk och fiske, står [produktion och transport av mat som senare går till spillo för 8 procent av de globala växthusutsläppen](#). Om det kategoriseras som ett land skulle matsvinnet vara det tredje största utsläppslandet i världen. Genom att minska matsvinnet kunde hushåll och företag spara pengar.

EU-lagstiftning för att minska matsvinnet

Bland målen med [Farm to Fork-strategin](#) finns att göra datummärkning tydligare och att stoppa dess felaktiga användning för att minska matsvinnet. Enligt denna strategi kommer EU-kommissionen också att undersöka förlusten av livsmedel genom hela livsmedelsförsörjningskedjan.

Matdonation är ett annat sätt att minska onödigt matsvinn. [EU:s riktlinjer för matdonation](#) antogs 2017 i syfte att underlätta återvinning och omfördelning av säker, ätbar mat till behövande.

Dessutom antogs 2019 en gemensam [EU-metod för att mäta matsvinn](#) i varje led i livsmedelskedjan. Metoden förenklar övervakningen och rapporteringen av matsvinn i hela EU.

Revidering av ramdirektivet för avfall

Kommissionen lade fram ett förslag till en översyn av [ramdirektivet om avfall](#) i juli 2023 för att göra mer för att [minska mat- och textilavfallet](#). Bland ändringarna föreslås bindande avfallsminskningmål på nationell nivå till slutet av 2030. 10 procent av avfallet ska minskas inom livsmedelsförädling och tillverkning, och 30 procent inom detaljhandeln, restauranger, livsmedelstjänster och hushåll.

I mars 2024 [antog parlamentet sin ståndpunkt om översynen](#). Parlamentet vill minska avfallet inom livsmedelsbearbetning och tillverkning med minst 20 procent och inom detaljhandeln, restauranger, matjänster och hushåll med minst 40 procent. Kommissionen bör utvärdera om högre mål (30 procent respektive 50 procent) bör införas för 2035.

"Parlamentet har kommit med riktade lösningar för att minska matsvinnet, som att främja "fula" frukter och grönsaker, hålla ett öga på orättvisa marknadspraxis, förtydliga datummärkning och donera osåld men förbrukningsbar mat", säger Anna Zalewska (ECR, Polen), föredraganden med ansvar för att styra lagstiftningen genom parlamentet.

Nästa steg

Förhandlingarna med rådet kommer att genomföras av nästa parlament, som kommer att väljas i juni 2024.

Läs mer om EU:s åtgärder om avfall

- [Hållbar avfallshantering: Detta gör EU](#)
- [Hur ska förpackningsavfallet minska i EU? \(infografik\)](#)
- [Plastavfall och återvinning i EU: fakta och siffror](#)
- [Elavfall i EU: Fakta och siffror](#)

Mer information

[Följ lagstiftningsprocessen](#)
[Briefing: Avfallsdirektivet](#)